ИЮЛЬ
21
Пятница
1939 он
№ 166 (2806)
Сэн 10 мvнгэ

Бvхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛ YНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

ULAAN AARMI FLOODTO—ERXIM XYNYYDIIJI YGEXE

Manai arad bolbol eeriingee tyrel Ulaan Aarmiiji, eeriingee aldarsoloto Uhan-Seregei Floodiiji inagladag geeşe. Soveed xynyyd bolbol SSSR-ei zebsegte xysenyyd xadaa şinenyyd samoliooduud, taanknuud, xolo buudadag buu zebsegyyd, bojevoi koraablьnuudiiji abza, yderhee yder byri urgaza ba byxezeze baihiijinь johotoi le omogorxoltoigoor xarana.

Ulaan Aarmiiji erelxeg zorimgoin ba otvaagiin hurguuli geze zybeer nerelned. Terenei çaastьnuudtanь, ami zorigooroos ba bejeereeş xyse jixetei, exe oronoigoo aldar soliinь tylee gabijaanuudiiji jamarşji momeentde xexeer belen xynyyd xymyyzyylegdene. Ulaan Aarmiin ba Uhan-Seregei Floodoi olon miangaad bojeecyyd ba komandiirnuud xadaa exe oronoigoo daisadtai baildaanuudta ynder dooblestiiin erxim zişeenyydiiji xaruulaad bainad. Ulaan Aarmiiin ba Uhan-Seregei Floodoi xeden arbaad bojeecyyd ba komandiirnuud bolbol Soveed Sojuuzai geroin ynder nerezergiiji zyyze jabanad. Edenerei zişeenь manai zaluuşuudiiji zorigzuulna, tiime le baator xynyyd bolxo gehen duraxyseliiji tedenerte gargana.

Ulaan Aarmi ba Uhan-Seregei Floodto xynyyd xadaa jixe politiiçeske, texniiçeske ba niite erdemei huralsalai hurguuli garna. Mynee yjiin zebsegzelge—nauuka ba teexnikiin ynder tuilaltanuudai yre xadaa serьjoozno gynzegii znaaninuudiiji, texniiçeske kylьtyyriiji bojeecyyd ba komandiirnuudhaa erene. Vojeenne huralsalai manai sisteeme bolbol iime kaadrnuudiiji beledxelgii xangana. Xediixen zilei saad tee, aarmi ba floodto riadovoi bojeecyydeer jirehen olon miangaad zaluu xynyyd xadaa mynee, tomonuud sojedineeninyydei erxim komandiirnuud ba komissaarnuud bolzo, speciaalьna vojeenne huralsal oloo. Gansaşji komandiirnuud bişe daa: sloozno teexnikiiji ynder byri yzeze baigaa, Ulaan Aarmi ba Uhan-Seregei Floodoi riadovoi bojeecyyd bolbol vojeenne slyyzbiingee zilnyydte erxim specialiistnuud bolnod.

Riadovoi soldaad xadaa gadaadiin gyrenyydei byrzyaazna aarminuudtal adli kazaarmenna muştraagaar le xizaarlaşadag bişe, manaida, bojeec byxenei udanь znaaninuud teeşe, kylьtyyre teeşe yrgen xargii neegdenxei. Egeel iime deerehee, soveed zaluuşuud xadaa baga nahanhaa xoişo vojeenne slyyzbe tuxai hanana, Ulaan Aarmiiin gy, ali Uhan-Seregei Floodoi zergenyydte oroxo geze zakoonoor baiguulagdahan nahandaa xyrexiiji teseze jadan xylieened.

Ulaan Aarmida slyyzbe bolbol soveed grazdaniin byxenei xyndete yyrge, nangin ujalga myn. Ulaan Aarmi ba Uhan-Seregei Floodto zilbyriiin priizivyyd xadaa xaanaşji, soveed patriotiizmiin todorxoi demonstraacanь bolno.

„Manai arad bolbol miirte duralna, terenei aguujixe blaagonuudiiji segnene ba byxii delxei deere miirei tylee temesene,—nyxer Voroşiilov xeleehen,—Xarin tere xadaa dailaldazaşji şadaxa geeşe. Gansaxanşji şadaxa bişe, xarin dailaldaxiiji duralna. Tiin xerbee, xezeede-nege, galzuurhan agreessornyyd bolbol soveed aradiiji buu zebsegei tylee orolsoxiiji baalaa haanь, tere xadaa arban doloon zilei saad tee eehediingee daisadiiji jamaraar soxioo hem, mynee, eeriingee şine socialiis azabaidaliiji jamaraar baiguulza bainab, tere xadaa tiime le zorimgoigoor ba şadamaraar baildaxa ba xysed ba esestenь xyrter ilataraa buu zebsegee orxixogyi geeşe".

Zorimgoi soveed arad bolbol eehediingee xybyydiiji baga nahanhaanь xoişo vojeenne xeregte inaglalgiin dyyxeer xymyyzyylne. Vojeenne slyyzbede tatagdadag zaluuşuud bolbol ton olonxidool, vojeenne znaaninuudiiji baga zerge medexe bolood, aarmi ba floodto jirene.

Mynee, Ulaan Aarmi ba Uhan-Seregei Floodto eelzeete priizevte beledxelge xadaa byxii orondo yrgeneer delgeree. Ene zilei namar, 1918 onoi xojordoxi xaxadta ba 1919 ondo tyrehen zaluu xynyyd bolbol vojeenne slyyzbede tatagdaxa baina. Manai zebsegte xysenyyd xadaa bişegtei, fiziiçeske byxe, politiiçeske beledxegdehen gaixamşag xynyydiiji abxanь. Priziivte erxim beledxelgiin tylee sorevnovaani xaanaşji jabaza baina.

1939 onoi "priziivnigyyd—ene xadaa fiziiçeske xatuuzahan xynyyd myn, tedenerei olonxinь, negenhee dyrbe xyrter oboroonno znaçooguudtai, zavoodto gy, ali kolxoozdo staxaanovska xydelmeriiin oopedtei komsomoolьcuud myn.

Yiledberiiin ynder kvalifikaaca xadaa ene zilei priziivnigyydei onso ilgaanь myn. Ene zilde aarmi ba floodto, xeden arbaad miangaad sleesarьnuud, elektromontioornuud, şofioornuud ba traktoriistnuud, uhan zamai traansportiin specialiistnuud ba busad specialьnostьnuudtai, vojeenne teexnikiiji tyrgeer şudalaxa argabaidaliiji jireedyin bojeecyydte xangaza şadamaar xynyyd jirexe baina.

Paartiiin XVIII sjeezdiin hyyleer, partoorganuudta vojeenne tahaguudiiji baiguulga bolbol xaanaşji, priizivte beledxelgiin haizaralgadanь xaragdaad baina. Partiiina organizaacanuud xadaa priziivnigyydei dunda maassova-politiiçeske xydelmeriiji yrgeneer delgeryylee. Yseen bişe raioonuud yşeel geegdeze jabanad. Tedenerei toodo, tusxailbal, Jaroslaavska ba Voroonezsko ooblastьnuudai olonxi raioonuud bii. Ende, bişeggyi ba baga bişegtei priziivnigyyd bii, tedenertei zaniaati organizovaalagdaagyi. Zişeenь, Voroonezsko ooblastьdo, byri ijyyliiin exinde, bişeggyi ba baga bişegtei priziivnigyydei niite toogoinь 17,5 proceent huralsalaa exileegyi baigaa. BKP(b)-ein Jaroslaavska ba Voroonezsko obkoomuudai zorilgonь—udaarangyigeer, xeregei tylee xaluunaar orolsoxo ba priiziv xyrter ylehen hara xaxad soo, dutuunuudaa likvidiirovelxe xeregtei.

Osoaviaxiimovska organizaacanuudtaşji energiiçneer xydelmerilxenь şuxala. Osoaviaxiimovcanuud xadaa priizivte beledxeliiji haja le „exilxenь", aarmida jirexedenь şuxala vojeenne znaaninuudiiji priziivnigyydei abxiinь tuxai ynexeer anxaralaa tabinagyi geze xede xeden niutaguudhaa medeesened.

Zişeenь, Vinniicke ooblastьdo, oloxon seleeninyydte, oboroonlin kolxoozno baişanguud organizovaalagdaa. Zygeer, tedener soonь zaniaati yngergeze bolxogyi: şuxala literatuura, bagakaliiberna buunuud ba patroonuudgyi baina. Hain xeregiiji exilhen aad, terenee esestenь xyrgeze şadaagyi!

Priiziv xyrter baga sag ylee. Partiiina, komsomoolьsko ba osoaviaxiimovska organizaacanuud bolbol priziivnigyydtei jabuulagdaxa xydelmeride byxii xariuusalgataigaar xandaxa johotoi. Priziivnig byxen xadaa manai zebsegte xysenyydei zorilgonuudiiji todorxoigoor medeze, aarmi ba floodto jirexiijinь xangaxa xeregtei.

Ulaan Aarmi ba Uhan-Seregei Floodto tatalga xadaa oronoi azabaidaldanь jixe sobiiti, manai exe oronoi vojeenne xyse şadaliijinь bexizyylgiin xeregte şine alxam myn. Priziivte beledxelgiiji dostoinoor dyyrgexiin ba priziiviiji erxim zişeegeer yngergexiin tula, ygy gşe dekaadanuudiiji xereglexe xeregtei.

(„Praavdiin" tyryy bişeghee).

Usaadьba şadarai uçaastoguudiiji xemzelge

KOLXOOZUUDTA BOLЬŞEVIIG ZURAM BAIGUULXA

Mynee, kolxoozniguudai usaadьba şadarai gazarnuudiiji xemzelgiin talaar, Zagarain raiispolkoomoor batalagdahan, 10 komiissanuud bolbol aimagaigaa kolxoozuudta xemzelgiin xydelmerinyydiiji gol tyleg jabuulza baina.

Kolxoozniguudai xamtiin suglaan deere ton aktiivnaar, ugaa jixe entyziaazmtaigaar ba xuurmag kolxoozniguudta egeel jixe duragyitelgeer dyyren yge soogoo, ynen sexe, kolxoozno yiledberide esestee xyrter preedanne kolxoozniguudai zaahan, kolxoozuudai obşçeestvenne gazaredelelgede baihan dutuu dunda faaktnuudiiji ede komiissanuud bodoto deerenь todoruulza baina.

Deede-Taalьcíin selьsoveedei, Dmiitrovei neremzete kolxoozoi obşçeestvenne gazarai zarim uçaastogiiji xeneiş zybşeerelgyigeer, jamarşji yndehegyigeer Baruun-Tarbagatain leespromxooz edelze baihan baina. Gadna, kolxoozuudta, obşçeestvenne gazariiji mynxedee edlelgiin gyrenei aaktaar olgogdohon gazariiji kolxoozoi yiledberide oroidooşji xamaaralsaldaagyi niuurnuud edelze baigaa. Zagarain aimag dotor kolxoozdo jamarşji xamaaralsalgagyi eldeb organizaacanuud xadaa 2355 gektaar sabşalangai gazariiji gexe gy, ali aimagai byxii gazarai 11,12% edelze baihan jym. Zişeelxede, Piivozavood xadaa Zagarain aimagai territoori deere 107 gektaar gazartai baihan ba goskoniyyşni bolbol myn ton jixe gazariiji ezelze baihanşji haa, tereenee sabşadaggyi, terenei nogooji zilhee zil byri xagdaruulza miin xajadag baigaa. Myn tereşelen, yseen bişe kolxoozniguud xadaa staalinska ustaavai johoor togtoogdohon noormohoo ylyy gazariiji edelze baihan jym. Noovo-Briaanskiin selьsoveedei, Teelьmanei neremzete kolxoozoi çleen nyx. Tarabyykin Gavriil bolbol 0,78 gektaar, Afanaasьjev Aleksei—0,84 gektaar Afanaasьjev Darafei—0,75 gektaar gazariiji noormohoo ylyy edelze baigaa. Edener ba edenei exenernyyd kolxoozdoo hainaar xydelmeriledeggyi, xarin exenernyydenь eehediingee ogorood deere jixenxidee xydelmerileze baidag baigaa.

Iimenyyd faaktnuud xadaa busadşji komiissanuudaar todorxoilogdozo baina. Ene xadaa kolxoozuudai obşçeestvenne gazariiji edlelgede bolьşeviig zuram baiguulxa, kolxoozno azaliiji bolьşeviig johoor organizovaalgada ba kolxoozuudai saaşadaa halbaran xygzelgede ugaajixe roolь dyyrgehen baina.

Raiispolkoomoi zarim komiissanuud (Asagadai, Ynegetein ba Yystь-Kyrbiiin selьsoveedei dergedexi) bolbol xemzelgiin talaar xydelmerinyydee dyyrgebe. Hajaar, Onoxoin (komiissiinь tyryylegşe, paartiiin raikoomoi sekretaarь nyx. Filiippov), N-Kyrbiinske selьsoveedyydei komiissanuud xydelmeriee dyyrgexee baina. Ede komiissanuudai xydelmeriiin rezylьtaad xadaa kolxoozuudai gazarnuudai todo eli kaartnuudiiji, kartiinanuudiiji bii bolgoxo ba kolxoozuudta bolьşeviig zuram baiguulxa baina.

„Niutaguudta gazarai xemzelgiiji raiispolkoom ba paartiiin raikoomuudaar tomilogdohon, selьsoveed byxende komiissiin tyryylegşe—raioonoi tyleelegşe, tere selьsoveedei tyryylegşe ba kolxoozoi tyryylegşiin sostaavtai raiispolkoomuudai komiissanuud jabuulxa. Komiissiin tyryylegşe xadaa paartiiin raikoomoi çleengyydhee, raiispolkoomoi çleengyydtee, zemlemeernyydhee, RAIZO ba MTS-iin agronoomuudhaa tomilogdoxo uşartai. Komiissa bolbol eertee tuhalalsaxiin tula ylemze oopedno kolxoozniguudai dundahaa xojor xemzyyrşediiji şileze abxa baina"—geze SSSR-ei SNK-gei ba BKP(b)-ein CK-gei instryykce soo sexe xelegdene. Gebeş, Noovo-Briaanskiin selьsoveedei dergedexi xemzelgiin komiissa (tyryylegşenь nyx. Myyrzin) bolbol eneeniiji boloşogyigeer xazagairuulna. Ene komiissa xadaa Teelьmanei neremzete kolxoozoi tyryylegşe Zaigraajevai xabaadalsalgagyigeer tuskolxoozoi kolxoozniguudai usaadьba şadarai gazarnuudiiji xemzeze baina. Iime baidal saaşadaa jaabaş yrgelzelyylegdexe johogyi. Kolxoozniguudai ba busad niuurnuudai gazarnuudiiji narin niagtaar xemzexiin tula SSSR-ei SNK-gei ba BKP(b)-ein CK-gei speciaalьna instryykciiji xysed barimtalxa xeregtei. Aimagai xytelberilxii organizaacanuud xadaa iime baidaliiji xedii hain medeze baihanşji haa, eneende zoxixo, konkreetne xemzeenyydiiji abnagyi.

D. LUBSAANOV.

„ДОЖДЬ" НА ХАСАНЕ

ZURAG DEERE: „Iskyysstvo" izdaatelьstvaar gargagdahan Xasaan deere „boroo" geze plakaad. Xydooznig K. Jeliseejevei xydelmeri. (TASS-iin fotoxrooniko).

В. И. Ленинэй байһан гэр

1921 оной декабрьһаа 1922 оной январь хvртэр В. И. Ленин болбол мvнөөнэй, Москва шадарай хvдэлмэришэдэй поселко Костинын территоридо, коммунын площадь дээрэ багахан гэртэ байһан байна. Тиихэдэ ушөө поселка байгаагvй, гэрэнь ой модоор хуреэлэгдэнхэй байһан юм.

Владимир Ильич хадаа гурбан багаханууд комната ба простой мебельнvvдые табиһан багахан залтай байгаа. Гэрэнь электрофицированно байгаа. Потолоктонь простой шнурогһоо vлгэһэн, аккумуляторһаа гэрэл абадаг автомобильна лампочка бии һэн. Владимир Ильичиин хvдэлдэг кабинедэй, багахан бэшэгэй стол дээрэ телефон, настольно лампа, бэшэгэй хэрэгселнvvдтэйгээр бэхын прибор байдаг байна. Кабинет соонь—нэхэмэл ба зөөлэн диван, ехэ час, хоёр нэхэмэл кресла, ханадань—хоёр картинанууд.

Владимир Ильич болбол липово аллейнуудай дунда, ой модон соо сvлөөтэ сагаа, vнгэргэдэг ба олон зуун жэлэй дубай хажууда ходо амарадаг байгаа. Владимир Ильич Костинһоо Москва периодическэ ошодог байгаа.

Мvнөө энэ гэртэ тэрэ жэлнvvдэй байдал дvvрэн бодхоогдожо, В. И. Ленинэй центральна музейнь материалаар, В. И. Ленинэй ба Сталинай ажабайдалда зорюулагдаһан выставкэ организовалагдаһан байна.

(ТАСС).

XILIIN SAANAHAA TELEGRAAMMANUUD

Cindaodaxi polozeeni

Loondon, ijyyliiin 16. (TASS). Reiter aagenstviin korrespondeent xadaa, Cindaoda, ijyyliiin 15-da, angliiiska kreiser „Kornyeelь" jirebe geze Cindaohaa (fandyyn proviinca) medeesene.

Angliiiska niutagai generaalьna koonsulьstvo bolbol japoonsko moriaaguudai otriaadai xysete haxiuul doro baina. Otriaad xadaa, koonsulьstviin zdaanida boombonuudai xajagdahanai hyylde elьgeegdehen baigaa. Angliiiska xudaldaanai fiirmnyydei zdaaninuud bolbol tereşelen haxiuul doro baina.

Poolьşodo, Angliiiska generaal Aironsaidai oşolgo

Varşaava, ijyyliiin 16. Ygleeder, Varşaavada, Aangliiin dalain saadaxi xysenyydei generaalьna inspeektor generaal Aironsaid jirexenь.

Aangliiin dalain saadaxi xysenyydei generaalьna inspeektorei ujalgada, sojuuzniguudai vojeenne ştaabuudai sotruudniçestviiji beledxelge orono. Poolьşodo, jireheneigee hyylde generaal Aironsaid bolbol poolьsko aarmiiin xytelberilegşedtei zybşen xelsexe baina.

(TASS).

Ispaanidaxi dariiin sklaadai teherelge

Hajaxan, Salamaankiin zyyn tee baidag genьjaraand de Brakomeente geze ispaanka goorodto, dariiin sklaadai teherhen tuxai „Ivniing standaart" gazeed todoor medyylne. Teherelgiin doholoolgo xadaa darinai sklaadhaa, 30 miilь (miilь—1,6 kilomeetr, rasstojaanida xyrehen baina. Teherelgiin bolxodo ugaa jixe handaralganuud bolbo. Goorodoi byxii barilganuud xadaa teherelgiin dohololgoor ba terenei rezylьtaadta şatahan tyimereer gemteegdehen baina. Dariiin sklaadai dyte şadar baihan staancada huudag tymer zamai slyyzaşçener xadaa mynee xyrter xaragdangyi. Staanca teeşe oşozo jabahan poojezd bolbol teherelgiin yjede jixeer gemteegdebe. Goorodoi byxii xynzon evakyiirovalagdaba. Gazeedei xelehenei johoor, handarhan gernyyd dorohoo, yxehen xynyydei 30 bejenyyd oldohon baina. Xysed bişe medeenei johoor, şarxatahan xynyyd 200-haa yseen bişe baina. Myrdelgiiji vojeenne zasaguud jabuulna. Teherelgiin şaltagaaniinь togtoogdoogyi.

IJYYLIIIN 16. (TASS).

Germaanska antifaşiistnuud xydelmeridee

„Kyrьjeer poolьski" geze poolьsko gazeed bolbol hajaxan, germaanska antifaşiistnuudai xydelmeri tuxai statьjaaji tolilhon baina.

Gurbadugaar impeeride, gazeed bişene, antifaşiis propagaanda bolbol politiiçeske eldeb olon halbarinuudai gryyppeer jabuulagdana. Germaanska faşiistnuudai dundaşji Germaanida baidag reziimde esergyy oppoziicanuud urgana.

Zutar terrooroi baibaşji, antifaşiistnuud bolbol gyn gynzegii podpoolь soo geroiiçeska xydelmeriee jabuulna. Zavooduud, faabrikanuud deere, kazaarmanuud ba yniversiteedyydte ton narin konspiraaciiji haxiza, edener bolbol terrooroi ba ylesxelengei reziimiiji eliryylen butasoxixo listoovkanuud ba broşiuuranuudiiji taraana. Statьjaagai aavtor bolbol germaanska antifaşiistnuudai argaşadabari ba xyxiyyn jabadag tuxainь olontooto zişeenyydiiji xaruulna.

Zişeelbel, protivovozduuşna oboroona tuxai broşiuuriiji unşagşad bolbol tereen soo, iimenyyd asuudalnuud ba xariuunuudiiji olono: „Protivogaaz xadaa manda jyynde xeregtei jym?—„Xerbee dainai boloo haa, agaarai dobtolgiiji xylieexe xeregtei. Gebeşji, ene ajuulhaa xamagaalalgiin egeel ynen arga xadaa miirne poliitikiiji yngergelge bolxo baigaa. Xenşji manda dobtolxo duragyi baina. Ene, germaanska faşiistnuud bolbol daiji xysene" Broşiuura xadaa iime ygenyydeer dyyrene: „Bidener xadaa nemeecke aradta miiriin ba syleegei tula oroldonobdi. Busa araduudtai miir baiguulxiiji oroldonobdi".

„Zigfriidei liini" geze vojeenne bexizyylgenyydei barilga deere baidag xydelmerişedei dunda antifaşiis propagaanda ilangajaa aktiivna baina. Antifaşiis propagaandiin rezylьtaaduud xadaa ede xydelmerişedei dunda ton eli baina. Edener xadaa, barilgiin xydelmerinyydei teempnyydiiji hularuulgaar, zavostoovkanuudaar, xydelmerişediiji xydelmeriheenь gargaxa jabadalda esergyy kollektiivne proteestnyydeer, faşiis zasaguudai xemzeejabuulganuudta esergyysexe organizaacaar antifaşiis xydelmerinyydee jabuulna.

Xudaldaanai reklaam bolbol tereşelen antifaşiistnuudaar xereglegdene. Xudaldan abagşad bolbol bagsa sainuudta, papiroosno nimexen saarhan deere xeblegdehen „Velьtbiyyne" geze antifaşiis zurnaal oldog baina. Pomidoornuud tuxai reklaamuudta, antifaşiis loozungnuud baidag. Zunai kaniikylei yjede ekskyyrsde elьgeegdedeg stydeentnyyd bolbol marşruudai opisaanitai speciaalьna broşiuuriiji abhan baina. Tereen soonь, nemeecke antifaşiis elite pisaatelь Geenrix Maanniin nemeecke zaluuşuudta xandalga tolilogdohon baigaa.

БУРУУ ТЕНДЕНЦЫЕ БУТАСОХИХО

ВКП(б)-эйн XVIII партсъезд болбол малажалые саашадань хvгжөөлгын ба тэрэнэй продуктивностиинь дээшэлvvлгын талаар тон ехэнvvд зорилгонуудые хvдөө ажахын урда табиһан байна. Тэжээлэй бэхи базые байгуулалга болбол Сталинска Гурбадугаар Табанжэлдэ малажалые саашадань хvгжөөлгын программануудые бэелvvлгэдэ шиидхэхы условинь мvн байна. Манай республика дотор vргэнөөр дэлгэрһэн, ажахын тон ехэ удхашанартай герасимовска хvдэлөөн хадаа сабшалангай газарнуудай ургасые дээшэлvvлгын талаар бvхы аргабайдалнуудые байгуулһан ба энээнтэеэ хамта, бvхы малнуудые тэжээлнvvдээр хvсэд хангаха арга олгоно.

Манай республикада энэ жэлдэ ногооной ургаха условинуудай дутамаг байбашье һаань, агротехническэ хэмжээябуулгануудые комплексноор ябуулһан участогуудта (солото луговод Василий Александровия Герасимовай методые хэрэглэжэ хvдэлмэрилэһэнэй результадта) ургасань илангаяа һайн байна. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай, Загастайн сомоной, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой луговод нvхэр Жамбал Раднаевай, Тохой гэжэ газардахи 10 гектар опытно участогайнь зэрлиг ячменэй ургасань бvри июниин 27-до 70 сантиметр vндэртэйгөөр ургаһан байгаа. Ногоонойнь массоваар сэсэглэлгэ хадаа энээнэй хуряалгые дары сагаа эхилэхые баалаһан ба уялгалһан байгаа. Луговод нvхэр Жамбал Раднаевай хэлэһэнэй ёһоор, энэ участок дээрэхи ногоон хадаа vнгэрэгшэ жэлэйхиһээ, агротехническэ хэмжээябуулгануудые эрхимээр ябуулһанай ашаар, 20 vдэр урид сабшагдахаар болоһон байна. Vнгэрэгшэ жэлдэ энэ участок хадаа июлиин 20-до хуряагдажа эхилэгдэһэн ба ногоониинь иимэ һайнаар, ундэрөөр ургаагvй байгаа һэн.

Луговод—герасимовец нvхэр Раднаев, луговодческо звеногойнь членгvvд Гомбо Номонов, Тубинов Г. гэгшэд хадаа сабшалангайгаа газарай участогуудые анхаралтайгаар харууһалһанайнь результадта, ургасань тон һайн.

Vбэһэнэй шэмые гээхэгvйн ба сабшалангай газарта хоёрдохи сабшалгые ябуулхын зорилгоор, тэрэ участогайнгаа vбэһэ хуряалгые июниин 30-да эхилэһэн байна. Хуряалгын һvvлээр, тэрэ дары уһалалга ябуулагдаһан ба подкормка (vнэһэ, шубуунай аргал ба минеральна удобрени) хэгдэһэн байна.

Энэ колхозой луговод нvхэр Радна Очировай участогай (Адаг гэжэ газарта) ногоон хадаа жэлдээ хоёр хуряалгые ябуулха условии байгуулна.

Жаргалантын с/соведэй, Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз хадаа мvн лэ хоёр дахин сабшалгые ябуулхаар хараалжа байна. Энэ колхозой сабшалангай ургасань һайн. Тус колхоз болбол vбэһэ хуряалгые июниин 25-һаа эхилэһэн байна. Мvн, солото луговод Василий Александрович Герасимовай участок дээрэ ургасань тон һайнаар харагдана.

Загастайн ба Жаргалантын с/соведvvдэй колхозуудай луговодческо звенонуудань сабшалангай газарай ургасые дээшэлvvлгын талаар тон ехэнvvд хvдэлмэринvvдые энэ жэлдэ ябуулба. Эдэнэр хадаа нэгэ гектар сабшалангай газарһаа 40-50-80-100 ба 120 центнер ургасые хуряаха гэжэ республиканска ба районно совещанинууд дээрэ абаһан уялгануудаа дvvргэхын тvлөө vнэхөөрөө тэмэсэжэ байна.

Гэхэтэй хамта, аймагайнь масштабта энэ асуудалые абаад хараха болоо һаа, тон хангалтагvй байна. Аймагай колхозуудта газарнуудые сэбэрлэлгэ (шулуу тvvлгэ, бур рааһа, тvгсvvлнvvдые сэбэрлэлгэ, сабшалан дээрэ агротехническэ хэмжээябуулгануудые хэлгэ) хvсэд бэшээр, тон муугаар ябуулагдаа. БМАССР-эй Совнаркомой тогтоолой ёһоор, Селенгын аймаг болбол энэ жэлдэ 3790 гектар сабшалангай газарта сэбэрлэлгые ябуулха ёһотой байгаа гэбэшье, мvнөө vдэр оройдоо 31 гектарань сэбэрлэгдэһэн гэхэ гv, али планайнь нэгэшье процентнь дvvргэгдээгvй болоно.

Иимэнvvд хvдэлмэринvvдэй планууд—сабшалангые модонуудһаа сэбэрлэхэ хvдэлмэри—53%, сабшалангые борнойлолго—20%, удобрени хэлгэ—63%, сабшалангай газарые:

1-дэхи рядта уһалалга—91%,
2-дохи рядта уһалалга—47%,
3-дахи рядта уһалалга—9%
дvvргэгдэһэн байна.

Эдэ бvхы фактнууд юу харуулнаб гэхэдэ, Сэлэнгын аймагай хvтэлбэрилхы организацинууд ба тэдэнэй хvтэлбэрилэгшэд болбол социалистическэ малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын хэрэгтэ тон ехэ удхашанартай герасимовска хvдэлөөндэ шухала анхаралаа табяагvй ба сэхэ хэлэхэдэ, энээниие хэрэгсээгээгvй, герасимовска звенонуудые байгуулха ябадалда саботаж хэжэ ябаһан, зарим колхозуудай хvтэлбэрилэгшэдэй тенденциие бутасохижо шадаагvй байһынь тодоор харуулна. Тэрээнэйнь результадта, аймагайнь 43 колхозуудай 25 да герасимовска звенонууд байгуулагдаһан ба районно мелиораторай хэлэһэнэй ёһоор, герасимовска звенонууд хадаа гансахан лэ уһалагдадаг сабшалангай газартай колхозуудта организовалагдаһан байна. Иимэ дээрэһээ, Сэлэнгын аймагай хvтэлбэрилэгшэдэй „заабариин“ ёһоор, уһалха сабшалангай газаргvй малажалай томонуудшье фермнvvдтэй колхозуудта луговодческо звенонууд байха ёһогvй болоно. Жэшээлхэдэ, Ноёхоной сомоной, „Большевик“, Юрөөгэй сомоной, „Улан-Vдэнгэ“ колхозуудта герасимовска звенонууд организовалагдаагvй байна. Энэ тон ехэ удхашанартай, шухала хэмжээябуулгые хэрэгсээхэгvй ябадалые эрид ликвидировалхэ хэрэгтэй. Сэлэнгын аймагай хvтэлбэрилэгшэд болбол сабшалангай ургасые дээшэлvvлгын хэмжээябуулганууд хуурай ба добошье, нойтон намагшье газарнуудта ябуулагдаха ёһотой юм гэжэ бvхөөр ойлгохо ёһотой. Герасимовска звенонууд болбол ерэхэ жэлдэ бvхы колхозуудта организовалагдаһан байхаар хараалжа, хvдэлмэреө организовалха ба vбэһэ хуряалгын дvvрэмсээрэнь, хоёрдохи сабшалгые бэелvvлхэ тухай правительствоор тоггоогдоһон, хэмжээябуулгануудай планиие хvсэд дvvргэхын тvлөө тэмэсэлые vргэнөөр дэлгэрvvлхэ шухала.

Битаев—БМАССР-эй Наркомземэй агроном.

Socialiis sorevnovaaniiiji yrgen dalaisataigaar dergeryylxe

Petropaavlovka. (Manai sobkoorrhoo). Ijyyliiin 11-nei yder, BKP(b)-ein Zediin aikoomoi dergede, 1939 ondo Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavkede xabaadalsaxa staxaanovcuud ba tyryy xynyydei soveşçaani yngergegdebe.

Soveşçaanida xabaadagşad—BSXV-iin kandidaaduud bolbol xydelmeriiingөө oopeduud ba edeenee bygediin dostojaani bolgoxiin tylөө xaişan geed xydelmerileze baihan tuxaigaa, yrgenөөr xelsebe. Soveşçaani deere, viistavkede xabaadagşadaar batalagdahan nyxed Şyybin—Borgoin sovxoozoi direektor-ordenonoosec, Şişmarioov—„Piatileetka“ kolxoozoi OTF-iin erxilegşe, Syjetinaa—sovxoozoi haalişa ba busad yge xelebed.

Nyxer Şişmarioov bolbol өөriingөө vestypleeni soo iigeze xelene: „Bi xadaa 1937-1938 onuudai torşo soo, ton hain pokazaatelьnuudtaigaar xydelmerilhen deerehee, Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavkede xabaadagşaar batalagdaab, zygөөr, urda zilnyydte tuilahan amzaltanuudaaraa xizaarlangyigөөr, ene zilde yşөө jixenyyd amzaltanuudiiji tuilaab“

—Zişeelxede,—geed nyxer Şişmarioov saaşanь yrgelzelyylne,—1938 onoi torşodo plaanaigaa johoor 612 xurigadiiji abxa baihan aad, 653 xurigadiiji abza, negeşji tyl xoroogoogyib. Xerbee, 1938 on soo 27 miangan tyxerigei nooho xudaldaa haa, mynөө zilde, 11 ceentner nooho xudaldaxa plaantai aad, 23 ceentner gexegy, ali 33 miangan tyxerigte xudaldaabdi. Gadna, plaanaa 200 proceent dyyrgehenelgee tylөө 33 miangan tyxerig preemi—nemelte abaabdi. Ene johoor, mynөө zilde nooho xudaldalgahaa orohon doxoodnai 66 miangan tyxerig bolno.

— Ene xadaa, xamagai tyryyn, malaigaa yyltериiji ba produktiivnostiiiji haizaruulhanai rezylьtaad myn. Xonidnai 100% metiziirovanne, yngeregşe zilde metiis exe xonid xadaa 3-3 kilograamm nooho ygehen aad, mynөө zilde 4 5 kilograammhaa dooşo bişe nooho ygөө, myn merinoos xusa byxen—yngeregşe zilde 7 kilograamm nooho ygehen aad, mynөө 9 kilograamm ygehen baina.

Myn, Borgoin sovxoozoi haalişa nyx. Syjetinaa bolbol 16 ynieediiji haadag, tyl abalgiin talaar negeşji xoroltogyi, ene zileinь pokazaatelьnuud xadaa yngeregşe zileixihee xolo ylyy baina. Nyx. Syjetinaa xadaa sibiirske yylterei ynieen byrihөө zildee 1000 liitr hy haaxa noormotoi aad, mynөө ijyyliin 1-de ynieen byrihөө 614 liitr haagaad baina. Saaşaa, nyx. Syjetinaa bolbol vestypleeni soogoo, ynieedei hytei boldog saganь eneenhee xoişo bolxo jym, tiime tula, ynieen byrihөө 1000 liitr bişe, xarin 1200 liitrhee dooşo bişiiji haaxab geze medyylne.

Soveşçaani deere staxaanovcuudai yge xelehenei hyyleer, BKP(b)-ein B-M. Obkoomoi xydөө azaxiin tahagiiji erxilegşiin orologşo nyx. Birtynoov bolbol bogonixon vestypleeni soogoo, soveşçaanida xabaadagşadai urda iimenyyd zorilgonuudiiji tabiba: tuilahan amzaltanuudaa ulam byri bexizyylen, xydelmerinyydeigee oopediiji bygediin dostojaani bolgozo, 1940 ondo, Zediin aimaghaa viistavkede xabaadagşadai tooji 3-4 daxin yrgedxexiin tylөө temesexe.

Gadna, tus soveşçaani bolbol „Kolxoozuudta obşçeestvenne malazaliiji xygzөөxe xemzeejabuulganuud tuxai“ SSSR-ei Sovnarkoomoi ba BKP(b)-ein Centraalьna Komiteedei togtooliiji xelsebe.

Soveşçaanida xabaadagşad bolbol ene togtool xadaa—manai kolxoozuudta malazaliiji bexizyylgiin tolotomo prograamma myn geze, xaluunaar ugtahan baina.

Myn, soveşçaanida xabaadagşad xadaa, BKP(b)-ein CK-gei Maiska pleenymei ba „Kolxoozuudta obşçeestvenne malazaliiji xygzөөxe xemzeejabuulganuud tuxai“ SSSR-ei SNK ba BKP(b)-ein CK-gei istoriiçeska togtoolnuudai yndehөөr, niutaguudta agitacioonno-maassova xydelmeriiiji erxim hainaar jabuulza, ede togtoolnuud soo debzyylegdehen zorilgonuudiiji praaktika deeree bejelyylxiin ba өөhediingөө xydelmerinyydei oopediiji azalşadai bygediin dostojaani bolgoxiin tylөө socialiis sorevnovaaniiiji yrgen dalaisataigaar delgeryylze, 1940 ondo viistavkede xabaadagşadai tooji xedii daxin yrgedxexe geze, rezoliyyce soogoo bişehen baina.

Ceb. Zimbeejev.

ENERGIIÇNE XYDELMERIIIN REZYLЬTAAD

1939 onoi urgasa xuriaalga tuxai, BKP(b)-ein CK-gei Maiska pleenymei togtool xadaa Jaruuniin aimagai kolxoozniguud ba kolxooznicanuudai dunda politiiçeske ba yiledberiiin debzeltiiji yysxehen baina.

Tariaanai ynder urgasa xuriaaxiin tylөө temeselde xydөө azaxiin vrediitelьnyydtei temesel ton jixe udxasanartai baina.

Iimehee, tus aimagai „Ulaan Jaruuna“, Kaganooviçiin neremzete ba busad kolxoozuud bolbol tariaanai urgasiin xoinohoo erxim xaruuhalgiiji ba xydөө azaxiin vrediitelьnyydtei temeseliiji organizovaalhan baina.

Yngeregşe 1938 ondo tus kolxoozuudai tarilganuudta tarşaanuud ton jixe xoro xyrgehen baigaa. Myn ene zilde, oroohoto kylьtyyrenyydei ede vrediitelьnyyd xadaa tariaanai urgasada nileed xoro xyrgeze exilee. Zygөөr, tarşaatai temeseliiji sag soonь ba energiiçneer organizovaalalga bolbol hain rezylьtaaduudiiji ygehen ba tarilganuudanь tarşaanuudhaa xysed xamagaalagdahan baina. Ene xydelmeriiiji „Ulaan Jaruuna“ kolxoozoi tyryylegşiin orologşo nyxer Cediipov ba brigadiir C. Rabzaanov gegşed organizovaalhan baina. Tarşaatai temeşexe xydelmeride garan kolxoozniguud xabaa saba.

Tarşaanuudiiji xiudalgiin delmeriiiji jabuulxahaanь tus kolxoozoi tarilgiin pl çadьnuud xysed şalgagda ba tarşaatai uçaastoguu tooçnoor todorxoilogdohon gaa. Olon Tarşaanuudtai ga tanь kvadraatna meetr by de 100 xeheg xyrter ba Hyyleerenь, tarşaanuudiiji xa gazarnuudiiji beledxeze, denee xoroor budaa hen.

Ene xydelmeriin jabuu daza exilxehee urid, paar CK-gei Maiska pleenymei tool ba tarşaatai temesexe xai BMASSR-ei Narkomze zaabariiiji kolxoozniguu gaa dunda xelsehen b jym.

150 gektaarhaa deeşe g deere, tarşaaji xiudalgiin delmeri jabuulagdaa, rezyl danь otliiçno: tarşaanuuda proceentnь ba zarimdaa proceentnь yxehen baina.

Iime johoor, respyybli byxii kolxoozuud xadaa xy azaxiin vrediitelьnyydtei te seliiji ba tarilgiiji xaruuhala ji organizovaalza şadaxa b ysloovitoi.

K. Bardaamov

Уласхоорондын XVII пушной аукцион дvvрэбэ

Ленинград. Июлиин 14-эй vдэр уласхоорондын XVII пушной аукцион дvvрэбэ. Аукцион дээрэ табигдаһан диилэнхи товарнуудань реализовалагдаһан байна. Воро хэрмэ, хэрмэнэй арһа, каракуль, булаган ба бусадые хил саанахи торгово фирмн ехээр хэрэглэһэн байна.

(ТАСС)

Ереванида В. И. Ленинэй памятнигай проектын выставкэ

Еревани. Ереванида Ленинэй памятнигай проектын конкурсна выставкэ хоёр һараһаа vлvv vргэлжэлһэн байна. Элдэб городуудһаа табигдаһан, 20 проектнуудые столицын ажалшад угаа ехээр һонирхобо. Энэ выставкэдэ 15 мянганһаа vлvv хvн хабаадаһан байна.

Жюриин заседанаар нэгэдэхи преми олгогдобогvй. Армянска ССР-эй, искусствын габияата деятель, скульптор Ара Саркисян ба Тбилиси авторнуудай группа, архитекторнууд: Паремузова, Вар... нов ба скульптор Топури... гэгшэд хоёрдохи преми а... һан байна.

(ТАСС).

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Комсомольско документ һэлгэлгэ

Бичура. Бичурай аймагай, „Коминтерн“ колхозой дэргэдэхи комсомольско эхин организациин членгvvд болбол июлиин 9-дэ комсомолой Бичурай райком ошожо, документнvvдээ һэлгэбэ. Энэ һэлгэлгэдэ 19 хун хабаадаа.

Тус организаци болбол өөрынгөө дундаһаа 7 хvнvvдые промышленно предприятида эльгэхэ гэбэ.

Д. Замьянов.

Колхозно театрнуудые харалгын итог

РСФСР-эй Совнаркомой дэргэдэхи искусствын хэрэгые эрхилхэ Управленеэр vнгэргэгдэһэн, колхозно театрнуудые харалга дvvрэбэ. Энээндэ, республикын 115 колхозно театрнууд, эдэнэй дунда Татарска, Башкирска, Крымскэ ба бэшэ автономно республикануудай колхознигуудые обслуживалдаг 34 национальна театрнууд хабаадаа.

(ТАСС).

Колхозууд ба колхоознигууд!

1. Сабшалангай газарһаа һайн ургасые туйлахаһаа гадна, vбэһөө һайн шанартайгаар хуряаха ба гутахагvйгээр хадагалха шухала.

2. Ногоое хагдаруулангvй, ехэнхи ногооной массова сэсэглэһэн vедэ сабшагты, ушарань, ногоон хагдархадаа, шэмэтэ зvйлнvvдынь бага болохо ба клетчаткань (ногооной буйлардаггvй хуби) ехэ болохо байна.

3. Сабшалга, тармалга ба бухаллалгын хоорондо 2-3 хоногһоо дээшэ забһар гаргажа болохогvй, сабшагдаһан vбэһые, хатамсааран тармаха ба бухаллаха ёһотой. Бухаллалга ба һvрилэлгын хоорондохи забһарые 5-6 хоногһоо дээшэ болгохо ёһогvй. Бухаллагдаһаар 5-6 хоноод байһан vбэһэн һvрилэгдэхэ ёһотой. Бухалай vбэһые 1,5-2 центнерһээ бага бэшээр сомогты.

4. Убэһые, намагтай ба уһа гарадаг газарта һvрилжэ болохогvй, энээнһээ боложо, vбэһэн 15-20 процент хvртэр гутадаг—буритадаг байна. Vбэһөө гансал vндэр, хуурай газарта һvрилэгты.

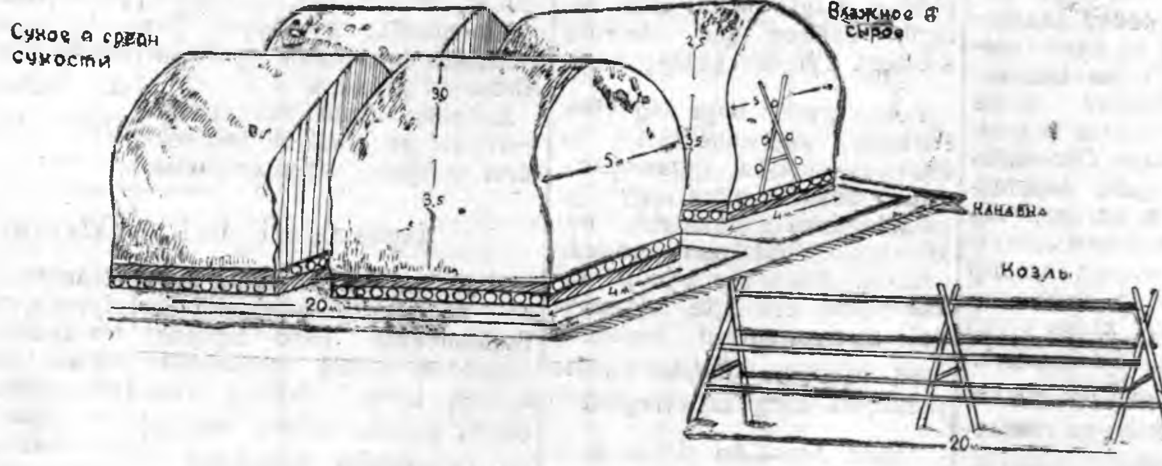
5. Vбэһэ һvрилэхэдөө дооронь vбилтэ хэгты, хуурай газарта—20-30 сантиметр, набтар газарта—50 сантиметр хvртэр vбилтэ хэхэ, энээгээрээ, vбэһэнэйнгөө һуурийн доодо хажууе гуталгаһаа ба уһанай гаралгаһаа хамагаалха байнат. Vбилтын тула монсогор модо, һургаар, бургааһа, хуушан һолоомо ба бэшэдые хэрэглэжэ болохо.

6. һvриин стандартна хэмжvvрые сахигты, энээгээр, vбэһэнэйнгөө точно учет багсааха ба vбэһэнэй шанарынь vлээхэ аргабайцал олохо. Һvриингөө хэмжvvрые иимээр байгуулагты: утань 20 метр, газарараа vргениинь 4 метр, газарһаа дээшэ 3,5 метр газарта vргэниинь—5 метр ба оройнь нюруу хvртэр vндэрынь 6,5 метр. Шиигтэй vбэһые хvндылөөд һvрилэгты.

7. Убэһөө һvрилһэнэйнгөө һvvлээр 10-15 хоног vнгэрһэн хойно, няктаржа һуугаад байхадань, һvриеө ба оройеынь заһаха, нvхэ һvбэ, хонхорхой гаргажа болохогvй. Энээгээрээ бороогой, саһанай уһанай нэбтэрэлгэһээ vбэһөө аршалхат.

8 Бороогой ба саһанай уһанай урдахын тулада һvриеө тойруулаад, 50 сантиметр vргэнтэй, 40 сантиметр гvнтэй канав малтажа, саһанай ба бороогой уһые урадхуулаха.

9. Vбэһөө һvрилэхэдөө элдэб янзын vбэһэнэи группые (добын, набтар газарай, намагай, ойн) холихогvй, илангаяа намагай ба ойн vбэһэ. Энээнһээ боложо, vбэһэнэй шанар муудадаг байна.

10. һvрилэжэ байһан vбэһөө һvниин сагта хvсэд дууһангvй бv орхигты, һvриинтнай зосоонь уһан тогтохо, һvрилэлгөө заагvй нэгэ vдэр дvvргэхэ хэрэгтэй. Иимэһээ, һvрилэгшэдэй ба vбэһэ шэрэгшэдэй бригадые укомплектовалха хэрэгтэй. Хэрбээ һvриһөө vбэһэ шэрэхэдээ нэгэ vдэр соо дvvргэхэгvй байгааһаа, нэгэ vдэр шэрэжэ хvшэхэрхөөр, һvриһөө һvхөөр сабшажа абагты.

11. Сабшалангайнгаа газарые хоротой ба муу ногоонһоо сэбэрлэгты, эдэ хадаа vбэһэнэй шанар муудуулдаг ба мал эдеэлvvлхэдэ ехэ муу байна. Хоротой ба муу ногооной нэрэнvvдые ба vнгэ зvһэнvvдынь райнно, участково агрономуудһаа, зоотехнигvvдһээ, ветврачуудһаа мэдэжэ абагты.

12. Бэлэдхэлэй vбэһэ Заготсенын пунктдэ һайн шанартайгаар абаашагты.

„Бурзаготсено“

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Телефоны: редактора — 2-44, отв. секретаря 2-23, Сельхозотдел — 7-55, Промотдел — 5-07.
БМАССР-эй НКВД-эй типографи.
Уполглавлит № 838.